

ramme de rike. Jensen forsøker å mistenkeliggjøre Lysbakkens motiver for å ønske høyere skatt for dem med størst formue, og dermed også redusere hans troverdighet i debatten. Samtidig er det også slik at en påstand om at Audun Lysbakkens skattepolitikk er motivert av misunnelse, verken er relevant for argumentasjonen hans eller for spørsmålet om de med størst formue bør betale mer skatt. Det blir ikke mer eller mindre riktig å øke skattenivået avhengig av Lysbakkens psykologiske egenskaper. Om pengene «kunne gått til bedre tjenester og tilbud til folket», har heller ingenting å gjøre med om Lysbakken er misunnelig eller ikke. Så Jensens utsagn om Lysbakken er et usaklig personargument.

Personargumenter trenger ikke nødvendigvis være usaklige. Noen ganger er det relevant å diskutere en persons egenskaper eller bakgrunn. Når du skal sjekke om et personargument er usaklig, må du finne ut om argumentet vil bidra til å understøtte eller undergrave andre påstander i debatten.

Det kan for eksempel være fordi standpunktet handler om en bestemt person (f.eks. «Jonas Gahr Støre er ikke egnet til å være statsminister» eller «Justisministeren bør ikke ha Stortingets tillit»). I slike tilfeller er det ikke unaturlig at argumentasjonen også inneholder påstander om personen, og at disse er ment å svekke deres troverdighet («Støre mangler lederegenskaper», «Justisministeren løy om bruken av svart arbeidskraft»). Men de samme normene gjelder selvfølgelig her som ellers i argumentasjon. Argumentene bør være riktige og relevante.

Andre ganger er personargumenter rimelige å bruke fordi vi vurderer hvorvidt en kilde er pålitelig. Er den som uttaler seg, en ekspert på området? Påstanden «Det er usannsynlig med renteøkning før neste år» er mer troverdig når den kommer fra en samfunnsøkonom enn når den kommer fra en tilfeldig nabo.

Stråmannsargumentasjon

I debatter argumenterer du både for ditt eget standpunkt og *mot andres synspunkt*. Når du skal gjengi andre synspunkter enn ditt eget, kan det være fristende å fremstille dem som mindre rimelige, eller mer kontroversielle, enn de egentlig er. I slike tilfeller sier vi at du har laget en **stråmann**, og hvis du bruker stråmenn i din argumentasjon, kaller vi det **stråmannsargumentasjon**.

Forestill deg at du deltar i en debatt om bruk og besittelse av cannabis. Du foreslår at privat bruk av cannabis bør legaliseres, vel vitende om at motdebattanten din er sterkt uenig:

Stråmannsargument

Stråmannsargumenter er argumenter mot en stråmann, det vil si en beskrivelse av et alternativt synspunkt som mindre rimelig, eller mer kontroversielt, enn det egentlig er.

«Privat bruk av cannabis bør legaliseres. Som rusmiddel har det relativt få skadevirkninger, og legalisering vil dessuten få bukt med organisert kriminalitet.»

Motdebattanten din blir bedt om å forklare hvorfor han er uenig:

«I motsetning til min motstander så mener jeg at fri flyt av narkotika er en dårlig ide. Vi vet at det bare leder til personlige tragedier, dødelige overdoser og økt gjengkriminalitet.»